

Veerand Eestit allkirjastas Tartu 2024 koostöölepingu

Tartu 2024 koostöölepingu allkirjastamine Vastseliina piiskopilinnuses. Foto: Rain Traagel

19 Lõuna-Eesti omavalitsust allkirjastasid jaanuarikuu viimasel nädalal koostöölepingu Euroopa kultuuripealinna ettevalmistamiseks ja elluviimiseks. 28. jaanuaril allkirjastas Võru valla vallavanem Kalmer Puusepp Vastseliina piiskopilinnuses selle koostöölepingu koos Tartu 2024 juhi Priit Miku ning sihtasutuse Tartu 2024 nõukogu esimehe ja Tartu linnapea Urmas Klaasiga.

Koostöölepingu alusel valmistatakse ette ja viiakse ellu Euroopa suursündmus – leping sõnastab kultuuripealinna regionaalse programmi loomise, turundamise ja rahastamise põhimõtted. Lisaks suursündmuse õnnestumisele

toetab koostööleping pikaajaliste positiivsete mõjude saavutamist Lõuna-Eesti kultuuris ja majandusel.

Tartu 2024 regionaalne koordinaator ja ringreisi korraldaja Annela Laaneots toonitas: “Meie omavalitsuste suur teotahe võimaldab luua silmapaistvat Euroopa kultuuripealinna, mis tõstab aukohale Lõuna-Eesti eripära. See tähendab programmi, mis on atraktiivne publikule, kannab meie väärtusi ja mida luues teeme kogu regiooniga kultuurist kantud võimsa edusammu.”

“Meie jaoks on väga oluline, et Tartu linnaga koos kandideerisid

Euroopa kultuuripealinna tiitlile ja võitsid tiitli ka Lõuna-Eesti omavalitsused, sest niiviisi loob meelde jääva Euroopa kultuuripealinna programmi üheskoos lausa veerand Eestit,” rõhutas regionaalset koostööd sihtasutuse Tartu 2024 juht Priit Mikk. Ta lisab: “Tunnustan iga koostööpartnerit eraldi ja kõiki ühiselt koos, kes on panustanud koostöölepingu ettevalmistamisse.”

“Euroopa kultuuripealinn on Tartu ja Lõuna-Eesti suurim valdkondade ülene koostöö. Olen uhke, et oleme kokku leppinud tees, mis meid rahvusvahelise suursündmuseni viib,” kommenteeris Tartu linnapea ja SA Tartu 2024 nõukogu

esimees Urmas Klaas. Ta lisas: “Koostööleping annab meile tugeva aluse, et korraldada ühiselt Eesti 2024. aasta tippsündmus, mille edukast ja silmapaistvast teostumisest võidab nii meie regioon kui terve riik.”

“Vastseliina linnus on valla jaoks väga oluline maamärk. Ma usun, et see, mida me täna siin allkirjastame, annab palju võimalusi näidata maailmas, et ka Võru vallas on objekte, mida peaks nägema. See elavdaks meie turismi. Kindlasti on meie jaoks oluline koostöö, mida me tegema hakkame. Ma usun, et see kannab vilja ja kõik läheb hästi,” ütles Võru vallavanem Kalmer Puusepp koostöölepingu allkirjastamise eel.

“On väga tore, et me Võru valla ja Tartu 2024 lepingu kirjutame alla siin Vastseliina piiskopilinnuse jalamil selles ajaloolises kõrtsihoones, mis on olnud erinevate maailmade kokku puutumiste koht, mis on olnud Euroopa tugipunkt selle Euroopa kultuuri veere pääl. See on meile väga tähtis päev. Me soovime tänada Võru valda ja kogu teie rahvast selle eest, et te olete usaldanud meid seda koostööd eest vedama ja me oleme seda koostööd väga hästi teinud. Võru vallas on oma väga suur roll selles täita, ma usun, et me teeme jätkuvalt väga head koostööd ja need mõjud, mida kultuuripealinnaks olemine meile võimaldab, et me neid kasutame ja tõesti kõiki elu valdkondi arendame, anname hoogu juurde selleks, et siin elu ikka võimsalt

edasi läheks,” sõnas Urmas Klaas koostöölepingu allkirjastamisel Vastseliina piiskopilinnuses.

2021. aasta suurim eesmärk on ette valmistada 2022. aasta alul toimuv regionaalne projektitaotlusvoor kultuuripealinna programmi väärt sündmuste leidmiseks – selleks toimuvad sel aastal omavalitsustes infopäevad ja koolitused. Samuti mestivad omavalitsused juba kultuuripealinna programmi arendusprotsessi kuuluvate projektidega, et leida ja kokku leppida ka nende raames ühiseid tegevusi. Jätkub kultuurikorraldajate võimestusprogramm Kultuurikompass, mis võimaldab kohalikel kultuurikorraldajatel end kultuuripealinna aastaks olulistel teemadel ette valmistada ja täiendada. Sihtasutuse Tartu 2024 töö kultuuripealinna ametliku programmi, turunduse jm elluviimiseks lähtub Tartu 2024 kandidatuuriraamatust ja loovkonseptsioonist Ellujäämise Kunstid.

Võru valla vallavanem Kalmer Puusepp tänab Tartu 2024 meeskonda kaasamise ja hea koostöö eest ning Võru vallavolikogu, et nad on mõistnud selle lepingu ja sündmuse vajadust ja andnud nõusoleku koostöölepingu allkirjastamiseks.

Annela Laaneots
Tartu 2024 regionaalne
koordinaator

Birgit Pettai
avalike suhete spetsialist

Covid-19 Võru vallas

Head vallakodanikud! Peagi tähtub aasta, mil Eesti kodanikud alustasid võitlust maailma laastava haiguse Covid-19ga.

Nii on see võitlus puudutanud ka Võru valda, suvel raugedes ning sügisel taas kogunud hoogu. Vabariigi valitsus on seadnud mitmeid erinevaid piiranguid, mistõttu on meie elukorraldus nii mitmeski valdkonnas muutunud ja sundinud igapäeva toimetamisi ümberkorraldama.

Vaatamata mitmetele piirangutele, inimeste teadlikule käitumisele ja isikukaitsevahenditele on haigus jõudnud meie inimestele aina lähedamale. Igapäevaselt saame statistikat mitu inimest on saanud

positiivse testitulemuse ning kui palju inimesi meie seast lahkunud. Need ei ole pelgalt numbrid, vaid need on meie inimesed. Paljusi on meie endi teha nii, et me ise ja riskirühma kuuluvad inimesed sh vanaemad ja vanaisad oleksid kaitstud. On tõsiasi, et haiguse levik tekitab piiranguid ja lisab täiendavaid ülesandeid meie elukorraldusse. Samas peab meie elu edasi minema, võetud kohustused vajavad täitmist ning pered toitmist. Seega tuleb leida tasakaal meie tavapärase igapäeva elu ja Covid-19 vahel, leida uusi lahendusi nii, et kohustused saaks täidetud ja nakatumine välistatud.

Head Võru valla inimesed, kuna Covid-19 on jõudnud ka minu

kolleegideni ning kuulen vahetult tekkinud tagajärgi, siis teeb see mind murelikuks meie kogukonna tervise pärast. Seega tahan veelkord juhtida teie tähelepanu – palun pidage kinni kehtivatest piirangutest, kandke maski, peske hoolikalt käsi, hoidke piisavat distantssi, vältige pikaajalisi viibimisi kinnises ruumis. Austame teineteist, hoiame oma kõige kallimat vara – meie inimesi. Igaüks meist saab midagi ära teha selleks, et meie lähedased ja kolleegid püsiksid terved ning abivajajad saaks abi.

Püsige terved!

Kalmer Puusepp
vallavanem

Võru valla vallavanem Kalmer Puusepp. Foto: Birgit Pettai

Võru vallavalitsuse jaanuarikuu istungitelt

Võru vallavalitsusel toimus jaanuarikuu kaks istungit.

12. jaanuaril toimunud Võru vallavalitsuse istungil

- Algatati riigihanked „Võru valla kruusateede pindamine koos ettevalmistustöödega 2021“, „Võru valla kruusateede ehitus 2021“ ja „Orava-Kahkva piirkonna lume-tõrjetööde teostamine“, määrati hankemenetlusviis, vastutav isik ning kinnitati hankedokumendid ja -komisjonid.
- Kinnitati lihtsustatud korras hanke „Sõmerpalu alevikus Pargi tn 8 geodeetilise alusplaani koostamine“ parimaks pakkujaks Geomel OÜ.
- Anti projekteerimistingimused Võrumõisa külas Kaku tee 2 katastriüksusele elamu püstitamiseks, Navi külas Jaago katastriüksusele elamu püstitamiseks, Võlsi külas Võlsi tee 19 katastriüksusele sauna püstitamiseks, Meegomäe külas Tammjärve katastriüksusele aiamaja püstitamiseks ning Väimela alevikus Lapi tee 13 katastriüksusele päikeseelektrijaama rajamiseks.
- Anti ehitusload Navi külas Pumbamaja kinnistule joogivee mahutite ja piirdeaia paigaldamiseks, Kirumpää külas Ristmiku kinnistule elamu püstitamiseks, Võrumõisa külas Kuslapuu tee 2 kinnistul asuva aiamaja rekonstrueerimiseks ja laiendamiseks üksikelamuks ning Navi külas Loodi tee 3 kinnistul asuva elamu laiendamiseks ja rekonstrueerimiseks.
- Anti kasutusluba Kose alevikus Vanaraua tee 15 kinnistul asuva laiendatud elamu kasutuselevõtmiseks.
- Kinnitati elamu rekonstrueerimise toetuse kasutamise aruanded.
- Otsustati jagada Palometsa külas asuvad Uue-Pangi katastriüksus ja

- Pangi-Tähe katastriüksus.
- Anti isikule nõusolek Vastse-liina alevikus Võidu tn 68 asuva katastriüksuse ostueesõigusega erastamiseks.
- Kinnitati MTÜ Kagu Ühistranspordikeskus poolt esitatud 2021. aasta tegevuskava.
- Otsustati osaleda MTÜ Postitee projektis „Postitee koostöövõrgustiku sise- ja väliskommunikatsiooni kontseptsiooni väljatöötamine ja rakendamine“ ning tagada projekti kaasfinantseering summas 329,20 eurot.
- Võeti vastu korraldused sotsiaaltoetuste määramiseks ja sotsiaalteenuste osutamiseks.
- Otsustati suurendada Vastseliina gümnaasiumi 2. klassi õpilaste arvu kuni 25 õpilase.
- Kinnitati Võru valla 2021. aasta huvitegevuse ja -hariduse kava.
- Arutati koostöölepingu sõlmimist programmi „Koolilaste suusapäev Kütiorus“ läbiviimiseks 2021. aastal.
- Kinnitati Parksepa rahvamaja kultuuri- ja noorsootööjuhi ametikoha avaliku konkursi võitjaks Kaisa Niilo.
- Arutati laekunud avaldusi ja taotlusi.

26. jaanuaril toimunud Võru vallavalitsuse istungil

- Anti projekteerimistingimused Meegomäe külas Andsujärve tee 11 katastriüksusel asuva saun-puhkemaja laiendamiseks, Meeliku külas Kõrgemäe katastriüksusele elamu püstitamiseks, Võrumõisa külas Mustjärve põik 19 katastriüksusele elamu püstitamiseks ja Sõmerpalu alevikus Pargi tänav 8 katastriüksusele lasteaiahoone püstitamiseks.
- Anti ehitusload Sika külas Lohu kinnistule puurkaevu rajamiseks ja Kühmamäe külas Saarepera kinnistule päikeseelektrijaama rajamiseks.

- Anti kasutusload Navi külas Hoobi kinnistule püstitatud päikeseelektrijaamale ning Rannala kinnistule püstitatud elamule.
- Otsustati jagada Nõnova külas asuv Mädasoo katastriüksus.
- Võeti vastu korraldus Võru vallas moodustatud 29 katastriüksusele lähiaadressi ja maa sihtotstarbe määramiseks ning nõustuti nende katastriüksuste riigi omandisse jätmisega.
- Otsustati lõpetada Vana-Vastseliina külas asuva Tammesalu-7 korteri üürileping.
- Kinnitati hajaasustuse programmi 2020. aasta toetuse kasutamise ja elamu rekonstrueerimise toetuse kasutamise aruanded.
- Võeti vastu korraldused sotsiaaltoetuste määramiseks ja sotsiaalteenuste osutamiseks.
- Arutati erandkorra alusel laekunud huvitegevuse toetuse taotluse rahuldamist, SA Kannel koostööpakkumist ning Võru valla ajalehe trükkimisteenuse osutaja vahetamist.
- Tunnistati luhtunuks Kääpa noortekeskuse noorsootöötaja ametikohale kuulutatud avalik konkurss ning kuulutati välja uus konkurss Kääpa noortekeskuse noorsootöötaja ametikoha täitmiseks. Dokumentide esitamise tähtaeg on 12. veebruaril 2021. Kandideerimise tingimustega saab tutvuda Võru valla kodulehel
- Arutati Võru valla 2021. aasta eelarve muudatustepanekuid.

Inga Leelanss
vallasekretär
782 1365, 5692 0660

Võru vallavolikogu jaanuarikuu istungilt

14. oktoobril toimus vallamajas Võru vallavolikogu jaanuarikuu istung.

Alustuseks tutvustas Tanel Mätlik OÜ-st Gravitass Consult Võru vallavolikogu liikmetele Võru valla haridusasutuste võrgu analüüsi tulemusi.

Järgnevalt volikogu tehtud otsustest.

- Kinnitati kultuuri-, spordi- ja noorsootöö ning seltsitegevuse ja kohaliku omaalgatuse toetused.
- Otsustati osaleda projektis „Sobiv töökoht igaühele“ ning tagada projekti omafinantseeringu olemasolu eelarveaastateks 2021–2023 summas 12 200 eurot.
- Kehtestati aktsiaseltsi Barrus maaüksuste detailplaneering.

- Anti nõusolek OÜ-le Hinsametsa Võru vallas Holsta külas asuva Seevasoo kinnistu pindalaga 20,75 ha omandamiseks.
- Algatati asustusjaotuse muutmise menetlus Võru valla Raiste küla asustusüksuse lahkmejoonte muutmiseks ja ajaloolise Kanariku küla ennistamiseks.
- Kinnitati Võru valla avalikult kasutatavate tervikteede nimekiri.
- Aktsiaseltsi Võru Vesi määrati tagasiulatavalt alates 01.01.2021 Võru valla vee-ettevõtjaks Väimela aleviku, Parksepa aleviku, Puiga küla, Navi küla, Orava küla, Lasva küla, Pässä küla, Otsa küla, Tsoigo küla, Kääpa küla, Sooküla küla ja Pikakannu külade ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni tegevuspiirkondades.
- Otsustati soetada projekti „Võru

reoveekogumisala veemajandusprojekt“ raames 555 646 euro ulatuses aktsiaseltsi VÕRU VESI aktsiaid ning tunnistati kehtetuks Võru Vallavolikogu 11.03.2020 otsus nr 193 „AS Võru Vesi aktsiate soetamine“.

Toimus Võru valla 2021. aasta eelarve teine lugemine ning muudatustepanekute tutvustamine ja hääletamine.

Lõpetuseks tegi Võru valla abivalvanem Piret Otsatalu ülevaate 2020. aasta haridus- ja kultuuriosakonna ning sotsiaalosakonna tööst.

Inga Leelanss
vallasekretär
782 1365, 5692 0660

Detailplaneeringud

Aktsiaseltsi Barrus maaüksuste detailplaneeringu kehtestamine

Võru vallavolikogu 13.01.2021 otsusega nr 244 kehtestati aktsiaseltsi Barrus maaüksuste detailplaneering. Detailplaneeringu ala asub Verijärve külas Veskisalu, Väike-Veskisalu, Üla-Veskisalu, Liisu, Tiigikalda, Aiva, Kraavi ja Veskioru katastriüksustel ligikaudu 24 hektari suurusel maa-alal.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on krundi piiride muutmine, tootmisala ehitusõiguse, tehnovõrkude ja -rajatiste ning liikluskorralduse põhimõtete määramine. Detailplaneeringuga tehakse ettepanek muuta kehtivat Võru valla üldplaneeringu (kehtestatud Võru vallavolikogu 09.04.2008 määrusega nr 42) põhilahendust. Üldplaneeringu kohaselt asub detailplaneeringuala osaliselt detailplaneeringu koostamise kohustusega tööstusmaal, osaliselt põllu- ja metsamaal ning rohevõrgustiku alal. Muudatustepanekuga laiendatakse funktsionaalsete tsoonide kaardil tootmismaa ja detailplaneeringu kohustusega ala suurust ning vähendatakse maakitsenduste kaardil rohevõrgustiku ala piire. Üldplaneeringu seletuskirja osas muudatusi ei tehta.

Planeeringu elluviimisega ei kaasne eeldatavalt negatiivseid majanduslikke, sotsiaalseid, kultuurilisi ja keskkonnamõjusid. Majanduslikud mõjud on positiivsed – aktsiaselts Barrus on stabiilne ettevõtte ja piirkonnas suur tööandja. Mõjualapiirkonna elanikega tehakse koostööd tootmisest tulenevate häiringute minimeerimiseks. Kultuuri- valdkonnas olulised mõjutused puuduvad. Puudub oluline keskkonnamõju piirkonnas paiknevatele kaitsealustele

objektidele. Tarvitusele võetud abimeetmete tõttu ei kahjustata oluliselt ümbruskonna looduskeskkonda.

Detailplaneeringu materjalid on kättesaadavad Võru valla veebilehel <https://voruvald.kovtp.ee/detailplaneeringud>.

Luka katastriüksuse ja selle lähiala detailplaneeringu algatamine

Võru vallavalitsus algatas 29.12.2020 korraldusega nr 948 Puusepa külas Luka katastriüksuse ja selle lähiala detailplaneeringu. Detailplaneeringu ala asub Puusepa külas Luka katastriüksusel (tunnus 38901:002:0157), osaliselt 65 Võru-Räpina tee (tunnus 38901:002:1140), 3890006 Mesila tee L1 (tunnus 91701:001:1583), Mesila tee (tunnus 38901:002:0158), Mesila tee (tunnus 91701:001:1034) katastriüksustel. Detailplaneeringuala pindala on umbes 2,5 hektarit.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on planeeringuala kuni kuueks elamukrundiks jagamine, hoonestusalade asukoha määramine, ehitusõiguse andmine väikeelamute ja abihoonete ehitamiseks ning tehnovõrkude ja -rajatiste asukoha määramine.

Arvestades kavandatud tegevuse mahtu, iseloomu ja piirnemist elamualadega, ei saa eeldada detailplaneeringu elluviimisel ja hoonete ning rajatiste sihipärase kasutamisega seonduvat olulist keskkonnamõju. Uuringute vajadus selgub detailplaneeringu koostamise käigus.

Triinu Jürisaar
planeeringuspetsialist
triinu.jurisaar@voruvald.ee
5696 5750

Hajaasustuse programmi taotlusvoor on avatud

Hajaasustuse programmi taotlusvoor on avatud 1. veebruarist kuni 1. aprillini 2021. Uued taotlusvormid ja näidistaotlus on Võru valla kodulehel kättesaadavad.

Hajaasustuse programmi eesmärgiks on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele head elutingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele neis piirkondades. Täpsem info programmi kohta on leitav Võru valla kodulehel aadressil <https://voruvald.kovtp.ee/hajaasustuse-programm> ja Võru Valla Teatajas jaanuarikuu numbris.

Taotlused tuleb esitada digitaalselt allkirjastatult e-posti aadressil vald@voruvald.ee või tuua paberkanjal allkirjastatult Võru vallavalitsusse aadressil Võrumõisa tee 4a, 65605 Võru linn.

Küsimuste korral või info saamiseks pöördu Võru valla arendusspetsialisti Mairi Raju-Tootsi poole.

Mairi Raju-Toots
arendusspetsialist
782 1371, 524 5631
mairi@voruvald.ee

Pakendikotiteenusega saab kokku hoida jäätmekäitluskuludelt

Pakendite taaskasutusorgani- satsioon TVO pakub ainsana Eestis tekkekohal kogumise tee- nust – eraldi sorteeritud pakendid on võimalik ära anda kodu juurest. Eramajadele on mõeldud pakendi- kotiteenus, korteriühistutele pakub TVO pakendikonteinerit. Õigesti sorteeritud pakendijäätmete ära- vedu ja käitlus on elanikele tasuta.

Võru vallas on pakendikotiteenus hetkel kättesaadav Kose, Parksepa ja Väimela alevikes. Kose alevikus on pakendikotiteenusega liitunud juba neli inimest ja Väimela alevikus viis inimest. Kahjuks Parksepa alevikust pole veel ühtegi liitujat.

Miks üldse sorteerida?

Pakendijäätmete sorteerimine on Eestis kohustuslik 2007. aastast. Ka Võru vallas on pakendite äraandmiseks avalikud pakendi- konteinerid, kuid need ei asu kõigi jaoks mugavates kohtades ja seega on kodus tekkivate jäätmete sor- teerimine ja nendest vabanemine vastutustundliku inimese jaoks lisatöö. Keskkonnaperspektiivis oleme silmitsi ka teise olulise tõsiasjaga – kui üheksa kümnest inimesest avalikku pakendikonteinerit õigesti kasutavad, siis piisab ka ühest, kes kogu teiste tehtud töö oma valedes jäätmetega rikub. Sel juhul läheb raisku kogu avaliku pakendikonteineri sisu ja sealne materjal jääb taaskasutamata.

Sorteerimine võimaldab raha säästa

Suurem isiklik vastutus tagab paremad sorteerimistulemused. TVO kogemus näitab, et kodude juurest kogutud pakendijäätmed on võrreldes avalike punktide omaga oluliselt puhtamad ja seega saab palju suurema hulga materjale taaskasutusse suunata. Pakendid moodustavad ca 60% kodumaja- pidamise tekkivatest jäätmetest. Seega tähendab pakendite eraldi sorteerimine olmejäätmete märki- misväärsust vähenemist, mis annab võimaluse senine olmejäätmete konteiner väiksema vastu vahetada või tühjendussagedust harvemaks muuta ja ka raha säästa. Kui konteineri tühjenduspäeva eel on näha, et see ei ole veel täis, tuleks sellest jäätmevedajale teada anda ja ühekordselt tühjendusest loobuda. Ka see annab rahalise võidu.

Pakendid peavad olema puhtad

Pakend on see, mis tuleb toote ümbert. Pakendikonteinerisse ja

Pakendikott. Foto: TVO

–kotti sorteeritakse eri mater- jalist kokku. Sinna sobib plastik, kile, paber, papp, klaas ja metall, alates kommipaberitest kuni klaaspurkideni ning hamba- pastatuubidest pappkastideni. Eramajade pakendikotid viiakse ära iga 28 päeva tagant ning korteriühistute pakendikonteinerite tühjen- dus toimub tavaliselt 28 või 14 päeva tagant. Eri liiki pakendid jõuavad sorteerimisliinile, kus need eraldatakse materjalide kaupa ja suunatakse taaskasutusse.

Kodus sorteerides tuleb olla tähelepanelik, et pakendid oleksid tühjad ja puhtad, ainult nii saab neid suuremas mahus suunata taaska- sutusse. Jogurtitopsid, supipurgid ja salatikarbid võib vähese veega läbi loputada, nõudepesuvahendiga ei pea neid pesema. Erinevaid pakendeid ei tohi üksteise sisse panna, sest sorteerimisliinil on neid väga keeruline ja ajamahukas taas eraldada. Suuremamahulised pakendid tasub enne konteine- risse asetamist kokku murda või tükkideks teha.

Teenust saab tellida otse Toot- javastutusorganisatsioon OÜ-lt

[https://tvo.ee/teenused/eramajale-voi Ragn-Sellsist](https://tvo.ee/teenused/eramajale-voi-Ragn-Sellsist) <https://www.ragnsells.ee/service/pakendikott/>.

5 põhjust, miks valida pakendi- kotiteenus:

- sorteerimine on lihtne – kõik puhtad pakendid saab kokku koguda ühte kotti;
- pakendikott viiakse ära kodu- värvast;
- pakendikotiteenus on eramajadele tasuta;
- kogumispäeva eel saadetakse meeldetuletus;
- kokku kogutud pakendid suuna- takse taaskasutusse – nii säästame keskkonda.

Hoiame keskkonda!

Jaanus Tanilsoo
keskkonnaspetsialist
504 9458

Birgit Pettai
avalike suhete spetsialist

Kas teadsid, et?

• Iga Eesti elanik toodab aastas ca 400 kg jäätmeid, millest ca 60% on pakendid.

• Taaskasutusse suudab Eesti suunata vaid kolmandiku jäätmetest, seejuures on see näitaja püsinud viimased 10 aastat muutumatuna. Vaid kuus Euroopa Liidu riiki suudab veel vähem jäätmeid ringlusse suunata kui meie.

• Ühe alumiiniumpurgi taaskasutamine hoiab kokku 90–95% uue purgi tootmiseks vajalikust energiast.

• Ühe alumiiniumpurgi ümbertöötlemine säästab energiat samas mahus, kui 20W säästupirn põleks järjest 100 tundi või televiisor mängiks 3–4 tundi.

• Klaas on väheseid materjale maailmas, mida saab pea lõputult taaskasutada ilma, et selle materjaliomadused oluliselt muutuk- sid. Näiteks ühest konteineritäiest (600 liitrit) klaastarast saab valmistada üle 200 uue klaaspudeli.

• Looduses laguneb piimapakk viis aastat, plastpudel 50–80 aastat, kilekott 10–20 aastat, õllepurk 200–500 aastat.

• Kasutatud plastpudelitest valmistatakse spordirõivaid, veinipu- delitest klaasvilla, jogurtitopsidest elektripistikuid jne.

Kasutajakogemus

Aktiivne vanahärra Jaan Haga Väimelast on pakendikotitee- nusega liitunud. Uurisime, mida tema asjast arvab. Järgnevalt väike intervjuu tema kui pakendikotiteenuse kasutajaga.

Kuidas sorteerib Teie pere jäätmeid?

Meie pere sorteerib jäätmeid viiel eri moel: pakend enne- kõike, siis paber, mis põleb, ohtlikud jäätmed, toidujäätmed lähevad komposti ja kõik üle- jäänu viime segaolmejäätmete prügikasti.

Miks liitusite pakendikotitee- nusega ja kuhu viisite enne liitumist pakendid?

Põhiliselt viisime prügi segaolmejäätmete prügi- kasti. Pakendikotiteenusega liitusimegi sellepärast, et oleks kuhugi prügi panna. Kui näiteks pakendeid eraldi ei kogu, siis ei saagi aru, et neid nii palju koguneb.

Kust saite info pakendikoti teenuse kohta?

Info sain valla ajalehest, kus anti teatati vallamajas toimuvast infotunnist, kus pakendikotiteenusest räägiti. Osalesin infotunnis ja sain oma küsimustele vastused. Järgmi- sel päeval saatsin Ragn-Sellsi kirja ning ülejäämine päev oli kott juba postkastis.

Kui kerge või raske oli liituda pakendikoti veoga?

Väga lihtne oli selle teenusega liituda. Olen siin külas seda ka mõnele soovitanud ning nii mitmedki on sellega liitunud. See on küll üks hea asi, mis on välja mõeldud.

Kas pakendikoti vedu erineb kuidagi olmejäätmete veost?

Minu kui kliendi seisukohast ei erine see millestki, ainult raha ei küsita. Kotti tühjendatakse igal neljandal pühapäeval.

Milline on rahaline võit pakendikotiteenusega liitu- misel?

Minul rahalist võitu pole, summa on sama. Ainus eri- nevus on see, et prügikast sai enne tähtaega täis ja varem ei tahtnud prügi hästi ära mahtuda. Nüüd juhtub nii, et vahel isegi kolme kuuga ei saa prügikast täis. Pean oma konteineri tühjendussagedust harvemaks muutma ja siis tuleb ka rahaline kokkuhoid.

Miks võiksid eramajade omanikud Kose, Parksepa ja Väimela piirkonnas liituda pakendikotiteenusega?

Pakenditest ja teistest jäätme- test saab väga lihtsalt lahti ja need viiakse tasuta ära. Ei ole mingisugust muret. Veelkord kordan, et see on üks paremaid asju, mis on välja mõeldud.

Vastseliina postkontor on suletud veel kuni 19. veebruarini

18. jaanuarist ajutiselt suletud Vastseliina postkontori sulge- mise periood pikeneb veel kuni 19. veebruarini. Postiteenuse kättesaadavus klientidele on postiasutuse ajutise sulgemise ajal tagatud. Kliendid saavad kasutada

kõiki postiteenuseid asendusposti- asutuses. Vastseliina postkontorit asendab ja väljastab saadetisi Võru postkontor aadressil Vilja 14b, Võru linn. Võru postkontor on avatud esmaspäevast reedeni kella 9–18, laupäeval ja pühapäeval suletud.

Kirjakandja saab tellida ka koju või tööle. Seda saab teha meie kliendiinfo telefonilt 661 6616. Tellimusi võtame vastu esmas- päevast reedeni kella 9–20 ning laupäeval ja pühapäeval kella 9–15. Kirjakandja osutab järgmisi

teenuseid: kirisaadetise, posti- paki, kullerpaki vastuvõtmine ja kättetoimetamine, rahakaartide kättetoimetamine, ajakirjade ja -lehtede tellimuste vormistamine, postimaksevahendite müük ja maksete vahendus.

Loodame, et pakutavad alter- natiivid teevad postiteenuste kasutamise klientidele mugavaks. Täname mõistva suhtumise eest

Annely Noobel
Omniva Lõuna regiooni juht

Kääpa 5. klassi õpilased Veemäe puhkepargis tuubitamas. Foto: Monika Toom

Kääpa 5. klass käis kodukandis lustimas

Ühel päeval olime koolis ja õppisime matemaatikat. Järsku tuli Stevenil hea mõte. Ta küsis õpetajalt, et kas võiksime teha midagi lõbusat. Õpetaja oli nõus. Nüüd oli vaja välja mõelda, et mida teha ja kuhu minna. Otsustasime, et lähme tuubitama. Kõik olid nõus.

Algul rääkisime Otepääst, kuid siis tuli õpetajale hiilgav mõte minna hoopis Veemäe puhkeparki. See koht on meile lähemal ja seal on ka väga äkilised mäed. Meie olime nõus, sest niikuinii on hea uusi kohti näha.

Tuli kolmapäev ja olime kogu klassiga tuubitamiseks valmis. Istusime bussi ja hakkasime liikuma. Sõit kestis umbes 20 minutit. Kui kohale jõudsim, tuli meile vastu üks mees. Ta hakkas rääkima turvalisusest ja sellest, kuidas õigesti tuubitada. Kui ta oli oma jutuga lõpetanud, haarasime tuubid ja kõndisime rajale number üks. Siis nägime,

kui järsk see oli. Meie suud vajusid lahti. Istusin tuubi sisse ja hakkasin liikuma. See oli kõige äkilisem mägi, mida ma kunagi oma elus näinud olen. Lumi tuiskas mulle näkku. Sellel rajal oli ka hüpekas. Kui sõit läbi, jooksin otsekohe tõstuki juurde. See viis mu kiirelt mäest üles. Rada number kaks oli väga pikk ja kiire. Kui minu õpetaja millalgi siin käis, siis kartis ta seda rada öudselt. Meie aga lasime sealt julgelt alla. Mõne aja pärast proovisin rada number kolm. Sellel oli suur kurv. Meie õpetajatelgi tuli isu mäest alla lasta.

Umbes tunni aja pärast läksime tagasi bussi ja sõitsime kooli juurde ning sealt otse koju. Kui ma koju jõudsin, siis viskasin ennast voodisse pikali ja uinusin. Oli tõesti väsitav, kuid väga lõbus käik.

Romeo Kojus

Kääpa põhikooli 5. klassi õpilane

Tagasivaade möödunud aastale Orava noortekeskuses

Küsid Orava noortelt möödunud aasta meeldejäävamate hetkede kohta, mainisid nad ära aasta alguses toimunud Jurmala veepargi külastuse, mis jäi ka viimaseks välisreisiks. Lisaks märgiti ära valla aktiivsete noorte kokkusaamine, Türi seikluspargi külastus, Eesti Laul 2020 peaproovil osalemine Tallinnas, malevaaeg, noorte suvepäevad, krossikatega sõitmine Adrenalin Arenal ja veel palju muud põnevat. Regulaarselt toimusid noortekeskuses ka erinevad huviringid ja õpitoad.

Orava noored on aastaga omandanud palju uusi teadmisi ja kogemusi. Kahjuks peab mainima sedagi, et pika loetelu saaks ka koroonaviiruse puhangu tõttu ärajäänud sündmustest ja väljasõitudest. Eriti kurvaks tegi *playback show* ärajäämine, mis on olnud meie traditsiooniline aasta tähtsündmus. Samas oli ka see aeg ja on praegugi omamoodi proovikiviks teistsuguses olukorras hakkama saamiseks. Kui noortekeskuse ukseid mõneks ajaks suletuks jäid, saime kokku ühisteks tegevusteks õues – käisime jalgrattamatkadel, sõitsime tõukeratastega, mängisime kettagolfi ja teisi põnevaid õuemänge. Koostasime noortele veebivahendusel erinevaid väljakutseid, millest sai osa võtta kodust lahkumata.

Aasta viimasel kuul kolis Orava noortekeskus suure toa remondi tõttu kolmandale korrusele kultuurimaja ruumidesse. Orava noortekeskuse remonti teostas osaühing Ruuderi Ehitus, kellega oli meil väga meeldiv koostöö. Siseviimistluse tegemisel said noored paljuski kaasa rääkida ning lõpptulemus sai oodatust paremgi.

teha pole võimalik olnud. Näiteks käidi paadimatkal Lätis Koiva jõel, ronimas alguses mööda ronimis-seina Võru spordikeskuses, hiljem juba Lätis Sigulda seikluspargis jne.

Võru noortekeskuse noortekohviku inventari täiendati pehmejäätmemasina, külmiku ja kohvimasinaga. Videote ja fotode tegemiseks soetatud varustus ning monteerimiseks ja töötlemiseks arvuti koos vajalike programmidega. Võimalused tegeleda ettevõtlusega, fotograafiaga ning robotikaga on loonud Võru noortele võimaluse end teostada just nendes valdkondades.

Uus aasta on alanud noortekeskuses värvimise ja ümberkorralduste tuhinas. Noortekeskuse ruumid on saanud uue värvi ja uue kasutuseesmärgi. Noortele korraldatud küsitlustest ja ajurünnakutest on välja tulnud, et noored vajavad ühte kohakest, kus oleks võimalik olla vaikuses iseendaga. Nii me siis

Orava noortekeskuse noored vastremonditud ruumides. Fotod: Liina Loosaar

Õuetegevuste ajal kogunesid noored Orava laululava juurde.

Suur tänu Silja Ruuderile ja tema meeskonnale!

Lisaks remondile olime juurde soetanud uut inventari, arendavaid lauamänge, PlayStationi mängu ning piljardilaua. Kõige suurem väärtus noortekeskuse jaoks on noored ise, kes hea meeleaga noortekeskust külastavad ja nii headest mõtetest väärt teod sünnivadki.

Noortekeskust külastab igapäevaselt kuni paarkümmend noort ja keskus on avatud esmaspäevast reedeni kella 13–17, nädalavahetustel kokkuleppel noorsootöötajaga.

Tublid noored kirjutasid mõned aastad tagasi projekti, millega loodi võimla kõrvalruumi jõusaal, mida siiani ka aktiivselt kasutatakse. Jõusaali külastus tuleb eelnevalt kokku leppida noorsootöötajaga. Noorte tegemisi on võimalik jälgida Orava noortekeskuse Facebooki lehel.

Mõnusat talverõõmude nautimist kõigile!

Liina Loosaar
Orava kultuuri- ja noorsootöötaja

Seome vana aasta kokku ja keerame pilgu uude aastasse

Aasta 2020 oli väljakutsete ja õppimise aasta. Võru noortekeskus oli pidevas muutumises nii töötajate kui ka olukordade osas, millega tuli silmitsi seista. Nüüdseks olime ära proovinud ka veebis noortekeskuse, mis polnud väga populaarne, vaatamata noorte suurele veebilembusele. Ilmselt hindavad noored, nii nagu meiegi, päris kontakti rohkem ja selle üle on meil vaid hea meel. Võru noortekeskusesse on leidnud tee uued noored ja me proovime pakkuda neile ka meelepäraseid tegevusi ning arendavaid töötubasid.

Läbi sai Võru linna noortele suunatud projekt “Täna huviline, homme tegija”, mida rahastas haridus- ja teadusministri kinnitatud ning haridus- ja noorteameti elluviidav Euroopa sotsiaalfondi kaasrahastatud programm „Tõrjutusriskis noorte kaasamine ja noorte tööõivevalmiduse parandamine“. Projektis oli neli tegevussuunda:

start-up-elamusõpe, arengusprint ehk noorte omaalgatuse toetamine, meedialoome inkubaator ja robotika töötoad. Nende nelja tegevussuunaga on pakutud noortele väga mitmekesist huvitegevust kahe aasta jooksul. Täname oma koostööpartnereid mittetulundusühingut Nuti-Võlur ja Võrumaa kutsehariduskeskust, kelle toredate juhendajate käe all said Võru linna noored oma loovust arendada robotika maailmas.

Meediast ja fotograafiast tegi pildi selgemaks Kristina Masen, kes on juba aastaid vedanud Põlvamaal noorteorganisatsiooni Meediasüst, mis tegeleb noorte teadlikuse ja oskuste arendamisega meedia vallas. Saadud oskustest valmis video Võru linnast – linn läbi noorte silmade. Start-up ja arengusprint tegevussuunad võimaldasid noortel teha seda, mis hing ihkas ning võtta ette just neid tegevusi, millest on unistatud, aga

Võru noortekeskuse noored nautisid tuubimäel talverõõme. Foto: Kaisa Sikk

kolisimegi tegevjuhi oma kabinetist välja ja tegime sinna noortele teraapiatoa.

Vaatamata keerulisele olukorrale proovime ikka noortele tegevusi korraldada ja nende jaoks olemas olla. Juba veebruari alguses läheme räätsamatkale Meenikunno rabasse. Naudime talverõõme

tuubimägedel, külastame teatrit ja kino. Suvel võtame ette maleva ja korraldame rattamatka ning osaleme Võrumaa noorte suvepäevadel. Hoidke silm peal meie sotsiaalmeedia kanalitel, sealt saate jooksvalt teada, mida me teeme ja mida plaanime.

Võru noortekeskuse meeskond

Algavad terviseteemalised koolitused

Mittetulundusühing Loona Loomakeskus algatas uue koolitussarja, kus käsitletakse inimese tervisele olulisi teemasid ja jagatakse teadmisi, mida pole iseseisvalt alati lihtne leida.

Terviseteemaline koolitussari koosneb kümnest õppepäevast, mis toimuvad Võrumaa eri paigus: Viitka ja Vatsa külas, Vastseliinas, Kaperas, Külaorus, Loosil, Kütiorus, Eikellegimaal ja Mauri põliskodude külas. Uue projekti eesmärgiks on ühendada kaks kogukonda: viie küla kogukond (Illi, Mauri ja Mauri põliskodude küla, Saarde, Vatsa ning Viitka küla inimesed) ning kooskasvamise võrgustiku liikmed.

Koolitustesari algas loodusliku aiapidamise õpetusega, permakultuuri koolitussarjaga "Toidame ja tervendame end ise". Osalus ja huvi on olnud väga suur. Kui kogukonnas toimus juturing tuleviku plaanidest, leiti ühiselt, et teame küll nüüd, kuidas kasvatada endale puhast toitu ja kuidas loodussõbralikult oma maad harida, kuid terviklikuma pildi loomiseks oleks vaja saada samad teadmised oma keha hoidmise ja toitumise kohta. Nii sündiski jätkusari, kus rõhk on koolitusesarja lause teisel poolel – tervendame end ise.

Teemad, mida käsitleme, on esitatud oma ala professionaalidelt. Need on käibelolevad teadmised, mis on andnud edukaid tulemusi inimeste tervise parandamisel. Meie suur eesmärk on ühendada inimene üheks terviklikuks olendiks, käsitledes tema füüsilist ja vaimset tervist kui ühte tervikut. Füüsiline keha ei saa kunagi terveneda täielikult, kui on probleeme vaimsel tasandil ja vastupidi. Tähtis on tõsta inimeste teadlikkust, kuidas ise oma tervise eest hoolt kanda. Me ei pea sõltuma alati ravimist ja arstivisiidile saamisest. On palju asju, mida me saame ise oma tervise heaks ära teha.

Räägime viiruste ja grippide ennetamisest ja ravist, mida tarka teeb immuunsüsteem, vee ja stressi mõjust kehale, sellest, kuidas toimub töö soolestikus, mida teevad parasiidid meie kehas, milline võib olla taimekaitsevahendite, säilitusainete jms mõju tervisele, kas poest saab tervislikku toitu, miks on tähtis ensüümide töö, kuidas avaldub meie füüsilises

kehas kosmeetika mõju ja mis teeb meiega nutiseadmete kiirus ja muu silmaga nähtamatu, milline mõju on suitsusaunal, kui oluline on liikumine ning palju muud. Vaatleme ka seda, kas ja kuidas mõjutavad meid ja meie lapsi esivanemad ning suguvõsa mustrid, mida teevad meiega emotsioonid ning mida tähendab seksuaalne tervishoid. Anname praktilisi teadmisi nii uutest kui vanadest keha tervendavatest ravimistest ja ravimeetoditest.

Toimuvad ka töötoalaadsed õppepäevad, kus näitame hapendamise ja soolamise nippe, tutvustame, kuidas sisse teha kõiksugu umbrohte ning ise valmistada oma pere tarbeks koduseid ravitinktuure ja -õlisid. Õpime juuretiseiga küpsetama ning tutvume leiva ja leivateoga lähemalt. Külastame mürktaimede, seente ja tee maagilist maailma ning tutvustame ka põgusalt iidseid ravitarkusi Hiina meditsiini ja ajurveedat. Koolituse lõpetame üllatuskülalisega, kes selgub kohapeal.

Nii permakultuuri kui ka terviseteemalist koolitussarja "Toidame ja tervendame end ise" toetab kohaliku omaalgatuse programm. Kuna projekti täies mahus ei toetatud, on koolitusel osalemise tasu 15 eurot.

Täpsemat infot jagatakse enne iga koolitust Võru valla ja Loona Loomakeskus MTÜ Facebooki lehtedel, gruppides „Toidame ja tervendame end ise“ ning „Kooskasvamise võrgustik“, piirkonna infotahvliitel ja Võru Valla Teatajas.

Oma huvist koolitustel osalemise kohta tasub teada anda varakult. Listi lisatuna tagad endale kindla koha. Selleks kirjuta e-posti aadressil loona.loomakeskus@gmail.com või helista projektijuhile Helen Ehandile tel +372 522 2373. Koolitustel on võimalik osaleda ka veebivahendusel.

Helen Ehandi
MTÜ Loona Loomakeskuse
projektijuht

TERVISETEEMALINE KOOLITUSSARI

5 küla kogukond ja kooskasvamise võrgustik

13.02.2021
kl 11.00-18.00

Vastseliina Rahvamajas

VÕIMALIK OSALEDA KA LÄBI VEEBI!

“TOIDAME JA TERVENDAME END ISE”

1. ÕPPEPÄEV
juhendab
ELERY TAMMEMÄGI

Viiruste ja grippide ennetamine ja ravi.

Elery Tammemägi on diplomeeritud homöopaat ja refleksoloog. Täpsemalt saab vaadata www.ravikust.ee

Projekti toetab kohaliku omaalgatuse programm ja Vastseliina Rahvamaja.

VAJALIK REGISTREERIMINE:
loona.loomakeskus@gmail.com või projektijuhile **Helen Ehandi 5222373**

Projekti viib läbi: Loona Loomakeskus MTÜ

Parksepa kultuurielu ja noorsootööd hakkab edendama Kaisa Niilo

Jaauari keskel alustas Võru vallas tööd Parksepa kultuuri- ja noorsootööjuht Kaisa Niilo.

Kaisa Niilo

Kaisa Niilo on 30-aastane juurtega Parksepassse istutatud elanik. Ta on Parksepa vanaema juures veetnud oma lapsepõlve, käinud 12 aastat siinsamas koolis ja loonud siia ka oma kodu ja pere. Tema peres kasvab kaks aktiivset ja armast poega. Ka on Kaisa Niilo olnud aastaid Naiskodukaitse Võrumaa ringkonna esinaine.

“Minu nägemuses on Parksepa mugav ja hea kohake Võru vallas, kus on mõnus elada kõigil – nii lastega peredel kui ka väärikamasse ikka jõudnud kodanikel. Selles on suur roll täita noorsoo- ja kultuuritöötajal. Noored vajavad tähelepanu ja võimalusi eneseväljenduseks ja arenemiseks, nende vanemad kindlustunnet, et nende võsukestele on loodud turvaline keskkond,” rääkis Kaisa Niilo oma nägemusest seoses Parksepa noorsoo- ja kultuuritööga.

Üks väljakutsuvamaid mõtteid tema jaoks on soov uue ja vanema generatsiooni esindajate kokku toomine ühtseks kogukonnaks. “Parksepa aleviku loomisest on oma olemuselt muutunud ja seda minevikku mäletavad peamiselt need, kes toona siin tegutsesid. Parksepal on aeg oma identiteeti värskendada ja tuua vanad ja noored kokku ühise eesmärgi ja väärtuste alla. Seda ikka selleks, et Parksepa ei oleks lihtsalt läbisõiduhoov vaid ihaldatud elukoht – keskkool ja lasteaed on seda tugevat rolli eest vedamas ja näen rahvamajal võimalust sellesse panustada,” on Kaisa Niilol pea ideid täis.

Parksepa noortekeskus

Kuni Parksepa noortekeskuse valmimiseni toimetab Kaisa Niilo Parksepa noortega Parksepa alevikus asuvas Kanariku 7 hoone ruumides ning Parksepa keskkoolis asuvas Parksepa rahvamaja ruumides.

Kaisa Niilo ja tema pere. Foto: Erakogu

Parksepa rahvamaja ringid

Kultuuritöö toimub samuti Parksepa keskkoolis asuvas Parksepa rahvamaja ruumides. Seal toimetavad praegu Lapi Lauljad, keda juhendab Silja Otsar. Naiskoor saab kokku neljapäeviti kella 19-21 Parksepa keskkooli muusikaklassis. Oodatud on uued lauljad!

Linatantsijaid Hellad Tallad juhendab Tiina Asi. Linatantsijad saavad kokku teisipäeviti kella 16-18 ja neljapäeviti kella 17-19 Parksepa keskkoolis. Hetkel tantsivad edasijõudnud. Kui tekib huvilisi, siis ollakse nõus ka algajatele trenni tegema.

Rahvatantsurühm Tsuaa Sulatsõ juhendajaks on Kersti Vill. Rahvatantsurühm saab kokku kolmapäeviti kella 19-21 Osula koolimajas. Uued paarid on oodatud!

Rahvamuusikaansambli ja kapelli Vannamuudu juhendajateks on Helgi Noormets, Helmut Venne ja Liilia Vildo. Nemad saavad kokku pühapäeviti kella 10-13 Võru valvialitsuse ruumides.

Puhkpilliorkestrit Kungla juhendab Väino Repp. Proovid toimuvad esmaspäeviti Parksepa keskkoolis. Oodatud on uued pillimängijaid, isegi need, kes varem pole õppinud.

Birgit Pettai
avalike suhete spetsialist

Elvi Määr – 47 aastat Parksepa raamatukogus

Üle 47 aasta Parksepa raamatukogus töötanud Elvi Määr läks 29. jaanuaril väärikalt pensionile. Sel puhul tänasid teda tehtud töö eest Võru valla vallavanem Kalmer Puusepp ja Võru abivallavanem Piret Otsatalu.

Elvi Määr alustas oma tööd Parksepa raamatukogus 10. oktoobril 1973. aastal. Tol ajal asus raamatukogu Raiste külas. Alles 1994.

aastal kolis raamatukogu Parksepa alevikku praegustesse Kanariku 7 ruumidesse. 2001. aastal renoveeriti neid ruume ja 2017. aastal soojustati ära maja välisfassaad ning pärast seda on maja Elvi Määri sõnul raamatukogu ruumides olnud väga soe toimetada. Eredamate sündmustena möödunud aastatest tõi ta välja raamatukogus toimunud üritused ja kirjanike külaskäigud.

Kõik see ja palju muudki on kirjas Parksepa raamatukogu direktori Elvi Määri kirjutatud kroonikates. Kolm osa paberaknangul kroonikaid sisaldavad nii Elvi Määri tööolud aastaid, sellele eelnenud varasemat perioodi, kohaliku kultuurielu uuringuid, laulu- ja mänguselts Kungla tegevust jne. Kroonika kirjutamine sai Elvi Määri sõnul alguse nõukogude ajal, mil tekkis kroonika kirjutamise traditsioon ja

peeti isegi kroonikate kirjutamise võistlusi. 1980ndatel õnnestus Elvi Määril oma kroonika võistlusel teine koht saavutada.

Soovime Elvi Määrile toredat pensionipõlve! Elvi Määr tähistab sel aasta oma 75. sünnipäeva.

Birgit Pettai
avalike suhete spetsialist

Elvi Määr. Foto: Birgit Pettai

Sefiiritordi tegemise õpituba.
Fotod: Ulvi Parksepp

Indrek Kalda kontsert Hämsa körtsis.

Ülevaade Meegomäe külaseltsi tegemistest 2020. aastal

Mittetulundusühing Meegomäe Külaselts alustas möödunud 2020. aastat uue juhatuse ja toredate tegevuste ja üritustega. Uues juhatuses on tegevad küla pikaajased elanikud Valmer Filing, Arvo Saad ja Ulvi Parksepp.

2020. aasta lõpp kujunes uutele juhatuse liikmetele suureks väljakutseks. Seoses koroonaviirusest tingitud piirangutega, ei saanud üritusi pidada eelmise juhatuse arvestatud ajakava järgi ning seetõttu otsustas uus juhatus üritused siiski läbi viia sügisel hooajal.

22. novembril toimus Meegomäe külaseltsi talgupäev – koristati küladeed prügist ja lehtedest. Pärast välitegevusi söödi külas asuvas Hämsa körtsis talgusuppi ja pirukaid. Juttu vestis ja mõnusat muusikat tegi kunagine Meegomäe küla elanik ja tuntud muusik Indrek Kalda. Toimusid veel töötoad: 26. novembril sefiiritordi töötuba, kus oli koolitajaks ja juhendajaks Merite Raju ja 13. detsembril verivorsti töötuba, mida juhendas Maire Saad. 4. detsembril korraldasime toreda talvapäeva, millele pani punkti mõnus Marek Sadama kontsert.

Tegevusi jätkus aastalõpuni ja üritused said edukalt läbiviidud. Mittetulundusühingu Meegomäe Külaseltsi juhatusel on ka käesolevaks aastaks plaanitud korraldada põnevaid üritusi ja tervisemat-kasarja, kuhu loodame kaasata rohkem külaelanikke kui 2020. aastal. Meegomäe külaseltsi juhatus soovib edaspidi kaasata rohkem tegusaid külaelanikke, kes on huvitatud panustama külaelusse ja selle tulevikku.

Külaseltsi juhatus tänab aktiivseid 2020. aastal toimunud ürituste läbivijaid: Ester Allast, Mona Nahtet, Maire Saadi, Ennu Parkseppa, Annika Soikkat ja paljusid teisi, kes olid abiks.

Korraldatud üritustega olid külaelanikud rahul ja aastalõpp oli Meegomäe külaseltsi uuele juhatusele toimekas ja tegus!

Ulvi Parksepp
MTÜ Meegomäe Külaseltsi
juhatuse liige

Vastseliina piiskopilinnuse arendustegevus jätkub

Vastseliina on oma nime saanud 1342. aastal ehitatud Neuhausen piirikindluse nime järgi. Neuhausen on tõlkes uus linn, uus linn aga võru keeles on Vastseliina. Vastseliina linnusest alles jäänud müürid ning väljaarendatud elamuskeskus tagavad Võru vallale tuntuse kogu Eestis ja kaugemalgi.

Eelmisest hooajast

Möödunud aasta oli nii turismi-sektorile kui ka linnuserahvale raske aasta. Suvi oli töörohke ja külastajaid oli rohkem, kui eelneval suvel. Siiski enamus kevadel ja sügisel ning aastalõpus broneeritud pakettidest ning ekskursioonidest kahjuks tühistati. Ära jäid ka suvine Vastseliina maarahva laat ja sügisene Lindora laat. Samas toimusid augustikuine tulede öö kontsert ja jõulumissa linnuse pühakoha kabelis.

Eelmisel aastal kolisime käsitööpoe sepikojast peamajja, kus sisustasime mõnusa aastaringelt toimiva kaubakojaga ning pakume seal linnusega seotud meeneid ja muud eripärast toodangut. Püüame järjepidevalt uuendada ja täiendada kaubakojas pakutavat.

Suuremateks investeeringuteks olid kirdetorni ülemise platvormi uuendamine ja katuse õlitamine ning teeliste kabeli remonttööd.

Uue aasta sündmused ja tegevused

Loodame väga, et sel aastal saavad toimuma kõik varem linnuses aset leidnud traditsioonilised üritused: salongiõhtu, perepäev, linnuse öömuusika ning tulede öö. Oleme juba kõikide esinejatega kokkulepped sõlminud, ootame ainult head ilma ja piirangute vaibumist. Kindlasti jätkame erinevate näituste korraldamist. Palverännumajas avame maikuu lõpus kunstnik Anatoli Strahhovi maalinäituse ning hetkel tegeleme peamaja teisele korrusele sobiva näituse leidmisega.

Kaubapäev 2020. aasta suvel Vastseliina piiskopilinnuses. Foto: Rain Traagel

Püüame algaval hooajal taas üllatada külastajaid millegi uuega: loome midagi uut, muudame ruumide sisustust ja korraldame palju muud põnevat. Hetkel tegeleme hoogsalt peamajja uue ekspositsiooni loomisega.

Otsides erinevaid projektitoetuse võimalusi on lähiajal plaanis endise sepikojaga ümberehitamine väikeseks majutusmajaks, kus pakume külastajatele mitte just tavapärasest ööbimise kogemust.

29. mail avame Meeksi oja ääres laste mänguväljaku ehk seiklus- ja rüütliraja, mis koosneb kaheteistkümnest erinevast atraktsioonist. Loodame, et uuest mänguväljakust saab tore, turvaline ning omapärane paik, kus linnuse külastuse käigus peregale meeldivalt aega veeta.

Käesoleval aastal on planeeritud muinsuskaitse ja Võru valla abiga jätkata linnuse kagutorni konserveerimist, anname parklale värskema ilme ning võimalusel uuendame endise sepikojaga laastukatust.

Eelmisel aastal korraldasime linnusealal väikese kaubapäeva, mis meeldis nii kauplajatele kui ka külastajatele. Tänavu planeerime juulikuus kaubapäeva korraldada. Samas loodame leida partnereid,

kes soovivad suvel linnusealal tutvustada ja müüa oma toodangut. Suvisel ajal pakume piirkonna elanikele võimalust müüa linnusealal aia- või metsasaadusi, käsitööd ning muud linnuse miljösse sobivat kaupa. Kellel huvi, andke aga teada, sest kõik ideed, mõtted ja ettepanekud on teretulnud.

Üleskutse kogukonnale

Austatud piirkonna elanikud ning huvilised nii lähemalt kui ka kaugemalt. Kui sul on huvi ning soov lüüa kaasa linnuse tegemistes või tulla suvisel ajal meile tööle, siis anna palun endast märku, saame kokku ja peame plaani. Samuti ootame uusi ja huvitavaid ideid ning ettepanekuid, mida teie abil ellu viia!

Kui teil tekkis huvi või on küsimusi, siis kirjuta palun meile e-posti aadressil linnus@vastseliina.ee. Võtame kõigi huvilistega ühendust ning lepime kokku kõigile sobiva aja kokkusaamiseks. Vastseliina piiskopilinnuse tegemiste, plaanide ja uuendustega saate tutvuda meie kodulehel www.vastseliinalinnus.ee, Facebooki lehel ja muidugi kohapeal.

Ivar Traagel
Vastseliina piiskopilinnuse
linnuseisand

14. VEEBRUAR KELL 12-14

MEELEOLUKAS SÕBRA- JA VASTLAPÄEV LOOSI MÕISAS

Kavas:

Liulaskmine **Lõkkejutud**
Lõbusad õuemängud * **Sõbrapaela punumine**
Vurri valmistamine * **Sõbrapäeva kaardi valmistamise töötuba ja PONISÖIT**

Riietu ilmastikule vastavalt, võta kaasa hea tuju ja kelk ning tule veeda koos sõbra või perega üks vahva päev!

Üritust korraldab Loosi Kandi Selts koostöös sõpradega Viitka külast ja Käsitöö Kodu MTÜga

Täpsem info Loosi Kandi Seltsi facebooki lehel
Korraldajal on õigus teha kavas muudatusi
Üritusel tehakse pille

Üritus toimub projekti "Kodukant Loosi" raames, mida toetab Kohaliku Omaalgatuse Programm ja Võru Vallavalitsus

8. märts kell 19.00
Vastseliina Piiskopilinnuses

Off Lepland
Salongiõhtu
"St iga päev oleks Naistepäev"

Pileti hind eelmüügis 20€
Kontserdipäeval kohapeal 25€
Piletid saadaval Vastseliina linnuses ja Vastseliina Konsumis

Laudade broneerimine ja info telefonil +372 5303 0648 www.vastseliinalinnus.ee

Vastseliina hokiklubi kutsub nii vanu kui noori liituma uisutamise ja hokiga.
Pakume ka võimalust iluuisutamiseks. Huvi korral paneme grupi kokku!

Vastseliina uisuväljak on soovijatele kogu aeg avatud!

Täpsem info Vastseliina hokiklubi ja Vastseliina uisuväljaku Facebooki lehtedel.
Lisainfo: Taavi Tuvike tel 520 8041

VÕRU VALLA KULTUURIKALENDER

VEEBRUAR

11.02 kell 16

11.02 kell 18

13.02 kella 11-18

13.02 kell 12

14.02 kella 9-16

14.02 kell 11

14.02 kell 12

14.02 kella 12-14

14.02 kell 12

18.02 kell 16

19.02 kell 17

24.02

28.02 kell 14

MÄRTS

08.03 kell 19

09.03 kell 18

11.03 kell 19

28.03 kell 14

NÄITUSED

- Piusa külastuskuskes on avatud Eesti Loodusmuuseumi ja Eesti Looduse Fondi näitus "Supervõimekas nahkhiir".
- Orava raamatukogus on 11. märtsini avatud Rahvusrhiivi näitus "Metsavenna elu" ja 28. veebruarini Orava noortekeskuse noorte valmistatud korallküünalde näitus.
- Kuni 5. märtsini on Osula raamatukogus avatud näitused "Eesti kirjanikud pildis ja loomingus" ning "Vana postkaart jutustab".

Palume jooksvalt jälgida Terviseameti nõuandeid ning infot ürituste toimumiste või mitte-toimumiste kohta.

vestlusõhtu "Kuidas luua elurikast keskkonda linnas ja maal?" Osula raamatukogus. Esinejateks on Merle Karro-Kalberg, Anna-Liisa Unt ja Karin Bachmann. Sõbrapäeva trühtlituba Parksepa Kanariku 7 keldris. Info ja registreerimine tel 521 4846. Koolitussarja "Toidame ja tervendame end ise" õppepäev Vastseliina rahvamajas. Meegomäe küla vastlapäev Hämsa kõrtsi juures. Kestvussõitude sarja "Piksepiini karikas 2020-2021" neljas etapp Külmakivi orus. Vastlapäev Viitka külas. Vastlapäev Järvere külas Saunamäel. Sõbra- ja vastlapäev Loosi mõisas. Kurenurme külaseltsi vastlapäev. inspireeriv loeng "Linn, avalik ruum ja tervis" Vastseliina raamatukogus. Esinejaks on Helen Sooväli Sepping. Eesti Vabariigi aastapäeva tunnustamisüritus Võru Kandles (kutsetega). EV 103 tähistamine Oraval. mälumäng Lasva rahvamajas.

salongiõhtu "Et iga päev oleks naistepäev" Vastseliina piiskopilinnuses. mälumäng Orava kultuurimajas. kontsert Vastseliina rahvamajas. Esineb Age Juurikas klaveril. mälumäng Lasva rahvamajas.

Jaauarist registreeriti Võru vallas 14 sündi

6 poissi:

Marcos, Armin,
Urban, Sebastian,
Andro, Sander.

8 tüdrukut:

Simona, Emily,
Ronja, Marta,
Aurora, Melissa,
Alara Lenore, Emily.

Palju õnne uutele vallakodanikele!

Ilusat õnne, head tervist ja rõõmsat meelt
kõikidele veebruarikuu sünnipäevalistele!

80

VERNER VENNE
MILVI LILLOSON
HILDA OTSARU
MAIGA MIKSON
MALL HARAK
ILME KALEV

85

LAINA ELISMÄE
LINDA UTSAL
SALME UDER
SELMA JÕGEVA

90

LOORI HALOP

91

HELGI RAUDSEPP
LILLI PANT
TATJANA PISUKOVA
HELVIRE OLESK
MAI JAUK

92

LAINA TAMBETS

99

JAAN KUUDA

70

AAVO POST
VALDO BLUM
KALEV TEESALU
INGE KULDVERE
ENN SAVIMÄGI
HELI PUFAL
KALEV LAANEJÕE
NAIMA-ELLIKA MAILAAN
SIRJE LANG
SALE SAAREPUU
ILME BAŠKIROVA
SERGEI KONDRATJEV
KAJA JÄRVPÖLD

75

SIINA KIKAS
KARLI VINK
TALVI ONNO
KÜLLI VEEBER
LEIDA TARTES
VÄINO KALDA
AVO SOODLA
AADO VAAREND
ELVI SEPP
VILLI KÄNGSEPP

KIRIKUTE TEATED

EELK Pindi koguduse teated

Armulauga jumalateenistused Pindi kirikus on pühapäeviti kell 10. Kantselei on pastoraadis avatud teisipäeviti ja neljapäeviti kella 10-12. Liikmeannetusi saab teha EELK Pindi koguduse arvele ak EE441010402007473008, SEB Pank.

Täpsem info: EELK Pindi koguduse õpetaja Argo Olesk e-posti aadressil pindi@eelk.ee või tel 503 0676.

EELK Vastseliina Katariina koguduse teated

Jumalateenistused Vastseliina kirikus toimuvad pühapäeviti kell 12. Misso kirikus kuu esimesel, kolmandal ja viiendal pühapäeval kell 12. Orava kultuurimaja esimesel korrusel kuu teisel ja neljandal pühapäeval kell 12. Liikmeannetusi saab teha EELK Vastseliina Katariina koguduse pangavarvele: ak EE507700771002344336, LHV pank; ak EE354204278624107609, Coop pank; ak EE401010402014149008, SEB pank.

Täpsem info: koguduse hooldajaõpetaja Argo Olesk tel 503 0676 või õpetaja emeeritus Toivo Hollo tel 5392 5104 või e-posti aadressil vastseliina@eelk.ee.

Heimtali Peetri kiriku teated

14. veebruaril pühapäev enne paastuaega armulauga jumalateenistus Heimtali kirikus

14. märtsil paastuaega neljas pühapäev Heimtali Peetri kirikus

Pärast 14. märtsi jumalateenistust saab oma hääled anda Urvaste koguduse uue nõukogu valimistel. Koguduseliikmed saavad hääletada ka kodus, kui teatavad sellest soovist tel 511 8271 koguduse õpetajale. Annetused: ak EE981010402011463004, SEB pank; ak EE062200221010554707, Swedbank.

Täpsem info: EELK Urvaste koguduse õpetaja Üllar Salumets e-posti aadressil ullar.salumets@eelk.ee või tel 511 8271.

UUS! Kutsume osalema uues mälumängu sarjas!

"KUI PEA EI JAGA, JAGAVAD JALAD!"

Start Lasva Rahvamaja juurest
iga kuu viimasel pühapäeval, kell 14

Osale üksi või kuni kolmeliikmelise võistkonnana, vanus ei ole oluline

Kümnele küsimusele võid vastata kohe või otsida õiged vastused kaardil märgitud punktidest

Mälumängu kuupäevad:

- 31. jaanuar
- 28. veebruar
- 28. märts
- 25. aprill
- 30. mai

Tulemuse annab õigete vastuste ja aja suhte

Õiged vastused ja tulemused avaldame hiljemalt järgmisel päeval Lasva Rahvamaja FB lehel

Koondarvestus toimub mais mälumängu sarja lõpus

Info tel 5272225
Lasva Rahvamaja ÜRITUS ON TASUTA

HEI, HEI, MEEGOMÄE SUURED JA VAIKESED!

SUUSAÄSSAST REBANE JA ARGLIK JÄNES KUTSUVA SIND LUSTAKALE VASTLAPÄEVALE!

Korraldaja: MTÜ Meegomäe külaselts info tel 5161399 Ulvi

SAAME KOKKU 13. VEEBRUARIL KELL 12 HÄMSA KÕRTSI JUURES TASUTA!

KAVAS ON LIULASKMINE (KELGUD KAASA!) MÄNGUD JA VÕISTLUSED ÕUES MEISTERDAMINE MÄNGIB MUUSIKA!

KEHAKINNITUSEKS VASTLASUPP, SEAJALAD, SOOLAOAD, VASTLAKUKLID

LASTELE AÜHINNAD JA ÜLLATUSED!

Toetajad: Jaagumäe, UHAKARN, A.LeCoq, coop

Südamlik kaastunne jaanuaris

lahkunute lähedastele!

Raul Liivaoja
29.12.1962-02.01.2021

Arno Oja
26.06.1944-02.01.2021

Rein Jõõger
06.10.1955-06.01.2021

Leili Ansumäe
31.01.1937-09.01.2021

Alice Metsmägi
02.07.1934-12.01.2021

Arvet Kõo
19.08.1955-12.01.2021

Rein Perv
24.11.1950-15.01.2021

Vello Aplei
30.01.1953-18.01.2021

Hanna Baradok
20.05.1940-19.01.2021

Eha Parksepp
29.01.1953-22.01.2021

Aino Kordemõts
25.09.1933-25.01.2021

Priit Kobin
23.03.1977-25.01.2021

Jaan Kivipõld
15.01.1936-30.01.2021

Jaak Helm
21.09.1975-30.01.2021

Aive Puutka
18.06.1939-30.01.2021

VANA PILT JUTUSTAB: Vastseliina suusaentusiastid

1950. aasta hilissügisel ehitati Raubamäele ühiskondlikus korras esimene suusahüppetrampliin. Fotod: Erakogu

Hüppab Stepan Mürsepp.

Grupp Vastseliina spordientusiaste (vasakult): Lembit Tiganik, Lembit Kalder, Kalju Talv ja Stepan Mürsepp - torni julgesid hiljem ronida koos suuskadega neist ainult Lembit Tiganik ja Stepan Mürsepp.

Seekord olen koostanud vanadest piltidest väikese fotoreportaazi, ehk saame niiviisi parema ülevaate teemast.

Vastseliinast läände jääb Rauba küla, mille küngaste nõlvad olid talvel vastseliinlaste lemmikkohad suusaspordi harrastamiseks. Suusatamine oli 1950ndatel aastatel siinkandis au sees – olid ju Vastseliina naissuusatajad tuntud üle Eestimaa ja kaugemalgi.

Kui 1950. aasta sügisel moodustati Vastseliina rajoon, sai rajooni spordikomitee esimeheks Feliks Lai – suure organiseerimisvõimega spordientusiast. Juba oktoobris otsustati hakata ehitama Raubamäele suusahüppetrampliini. Selles töös osales kohalik spordihuviliste aktiiv, erilist entusiasmi näitasid üles Stepan Mürsepp, Lembit Tiganik, Endel Ojala jt. Ehitustööde juhatajaks sai Roland Olesk. Agaralt aitasid kaasa kohaliku keskkooli

noored eesotsas Vaino Hussariga. Juba samal talvel korraldati suusamäel ka esimesed võistlused. Tollase Vastseliina rajooni ajalehe „Kolhoosi Küla“ 1953. aasta 17. märtsi numbris saab lugeda järgmist: „Mäehüpetes kahevõistlejatele tuli võitjaks Stepan Mürsepp, jättes teiseks Feliks Kraani. Mäehüpetes saavutas pikima hüppe – 16 m – Lembit Tiganik. 15,5-meetrise hüppega jäi teiseks Mart Kadaja.“ Saab vaid

lisada veel juurde, et jutuks olnud rajooni esivõistlustel osales üle kümne suusahüppaja. Lühikese ajaga oli hüppemägi saanud väga populaarseks. Harrastati nii suusahüppeid kui ka suusatamise kahevõistlust.

Mõne aastase harjutamise järel osalesid Vastseliina suusalendurid juba vabariiklikel võistlustel. Suusahüpetes sai Raubamäel alustanutest kõige kuulsamaks Lembit Tiganik, kelle nimele kuu-

lusid 1950ndatel aastatel enamiku Lõuna-Eesti suusahüppemägede rekordid ja kes tuli ka Eesti meistriks. Kahevõistluses esinesid tublilt Stepan Mürsepp, Endel Ojala ja Feliks Kraani.

Tänapäeval kohtab Raubamäe nõlvadel haruharva mõnd suusatajat...

Ago Ruus
rubriigi toimetaja
agoruus@gmail.com
505 6691

Raamat Vana-Võromaa päevapiltnikest

Raamatukaante vahele on jõudnud vanal Võromaal tegutsenud fotograafide lood ja nende looming. Enamjaolt mustvalged fotod kõnelevad värvikalt endisaja inimestest ja nende eluolust, loodusest ja linnapildist, aga omal moel ka päevapiltnikest endist. Raamatu on koostanud Ago Ruus ja andnud välja Võru instituut.

Raamatu 384 leheküljel hargnevad lahti 56 Võromaa päevapiltniku elulood koos näidetega nende töö-

dest. Lisaks on lühemalt peatunud ligi 30 fotograafil, kelle tegevuse kohta ei õnnestunud aga autoril leida rohkemat.

Raamat on väljaandja hinnaga saadaval Vana-Võromaa muuseumides, mis on võrukestele soodsam variant endiste päevapiltnike lugude muretsemiseks.

Ago Ruus
Vana pilt jutustab rubriigi toimetaja

Kündja ja Haava-Tsäpsi külarahvas tänab Aare Kunnust, kes on kõigile abipalvetele koheselt reageerinud ja meie kitsastel ning käämulistel teedel lumetõrjet teinud. Soovime jõudu ja jaksu raske töö tegemisel!

Võru Vallavalitsusest: vallamaja asub aadressil Võrumõisa tee 4a, 65605 Võru linn. Üldtelefon: 785 1242. E-post: vald@voruvald.ee. Koduleht: www.voruvald.ee. **Võru Valla Teatajat** koostab, toimetab ja küljendab Võru vallavalitsuse avalike suhete spetsialist Birgit Pettai, tel 5309 9116. Leht ilmub 11 korda aastas igal kuul, välja arvatud juulis. Järgmine leht saabub postkasti märtsis. **Artikleid järgmisesse lehte ootame 22. veebruariks** e-posti aadressile birgit@voruvald.ee. Tiraaž: 4200 eksemplari. Trükk: Printall AS, Tallinn. Kohaletoimetamine: Omniva.

Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada!

Uudistega püsivalt kursis olemiseks jälgi meid:

@voruvald Võru vald